

VII. ISTE'MOL BOZORI

2022 yil yanvar–mart oylarida chakana savdo tovar aylanmasi 3 521,8 mlrd. so‘mni yoki 2021 yilning shu davriga nisbatan 113,3 foizni tashkil qildi.

Yirik korxonalarining chakana savdo tovar aylanmasi 70,2 foizga ko‘payib, 617,7 mlrd. so‘mni va umumiy chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi 17,5 foizni tashkil qildi.

Kichik korxonalar va mikrofirmalarning tovar aylanmasi 10,8 foizga o‘tib, 910,5 mlrd. so‘mga etdi, umumiy chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi esa 25,9 foizni tashkil qildi.

Umumiy tovar aylanmasi hajmining 1993,6 mlrd. so‘m yakka tartibdagi tadbirkorlar va jismoniy shaxslarning hisobiga to‘g‘ri keldi 2021 yilning shu davriga nisbatan 3,7 foizga o‘tdi. Ushbu sektorning jami chakana savdo tovar aylanmasi hajmidagi ulushi 56,6 foizga teng bo‘ldi.

Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibi (2022 yil yanvar–mart)

Chakana savdo - tovarlarni yetkazib berishda ishlab chiqaruvchilardan iste'molchilarga bo'lgan tovar harakati jarayonidagi xo'jalik aloqalarining so'nggi zanjiri bo'lib hisoblanadi. Chakana savdoda moddiy resurslar muomala jarayonidan jamoa, yakka xoldagi, shaxsiy iste'mol sohasiga o'tadi, ya'ni iste'molchilarning mulki bo'lib qoladi. Bu jarayon oldi-sotdi orqali amalga oshiriladi, chunki iste'molchilar o'zlariga zarur tovarlarni o'zlarining pul daraomadlariga almashishadi. Bunda ishlab chiqarish va muomala jarayonining yangi sikli uchun yangi imkoniyatlar paydo bo'ladi, chunki ushbu xolatda tovarlar pulga aylanadi.

2022 yil yanvar–mart oylarida chakana savdo tovar aylanmasi tarkibi davlat va nodavlat shakllari bo'yicha quyidagicha ifodalanadi:

Davlat mulki 2,3 mlrd. so'mni yoki 2021 yilning mos davriga nisbatan 115,1 foizni tashkil qildi.

Nodavlat mulki 3 519,5 mlrd. so'mni yoki 2021 yilning mos davriga nisbatan 117,2 foizni tashkil qildi.

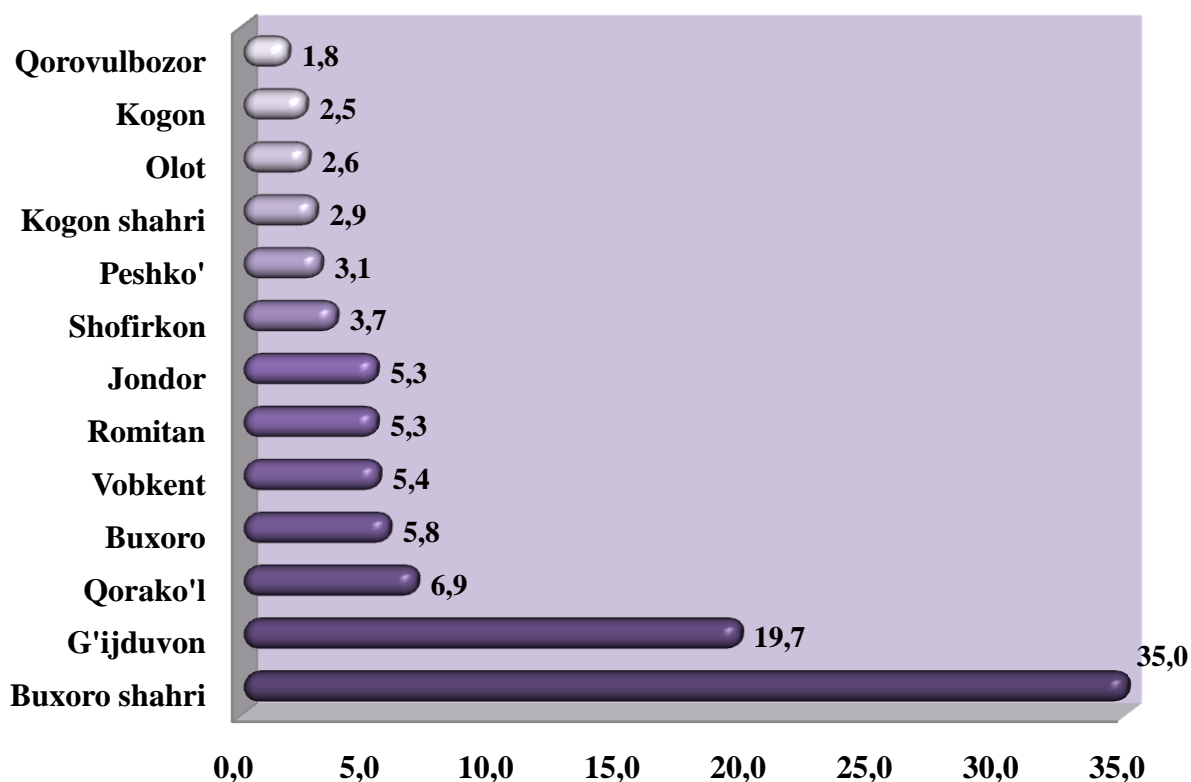
Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning mulkchilik shakllari bo'yicha chakana tovar aylanmasi

	<i>mlrd. so'm</i>	<i>2021 yil yanvar-martga nisbatan, foizda</i>	<i>yakunga nisbatan, foizda</i>
Jami	3 521,8	113,3	100,0
<i>shu jumladan: mulkchilik shakllari bo'yicha</i>			
davlat mulki	2,3	115,1	0,1
nodavlat mulki	3 519,5	117,2	99,9
undan fuqarolarning xususiy mulki	1 993,6	100,5	56,6

Chakana savdo tovar aylanmasi umumiy hajmida eng katta ulush Buxoro shahri 35,0 foizni, G'ijduvon tumani 19,7 foizni, Qorako'l tumani 6,9 foizni, Buxoro tumani 5,9 foizni va Romitan tumani 5,3 foizni tashkil etgan bo'lsa, Olot tumani 2,6 foizni, Kogon tumani 2,5 foizni va Kogon shahrida 2,9 foiz ulush bilan eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Hududlarning jami chakana tovar aylanmasidagi ulushi

2022 yil yanvar-mart, foiz hisobida

2022 yil yanvar-mart oylarida yirik korxonalarining chakana savdo tovar aylanmasi 70,2 foizga ko'paydi. O'z navbatida Kogon shahri (2,0 marta), Buxoro shahar (2,0 marta), Romitan (3,0 marta), hamda Shofirkon (9,3 foizga) tumanlarida past o'sish sur'atlari kuzatildi.

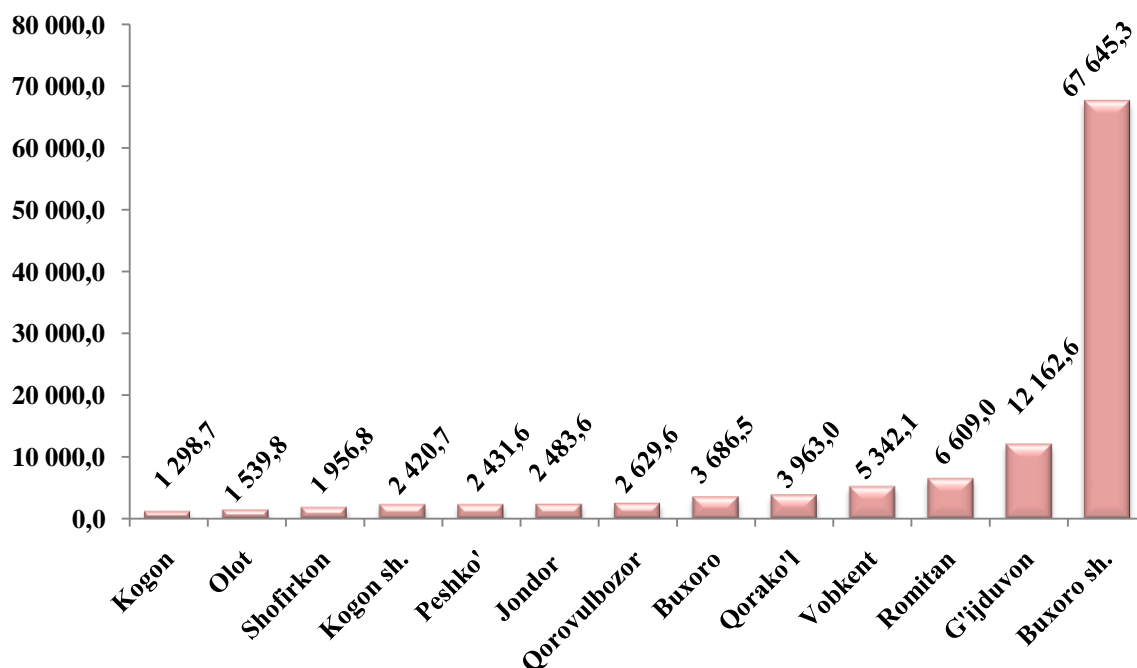
Ovqatlanish tashkilotlarining chakana tovar aylanmasi hajmi 114,2 mlrd. so'mni tashkil etdi va 10,0 foizga oshdi. Chakana savdo tovar aylanmasining umumiy hajmida ovqatlanish korxonalarining ulushi 3,2 foizni tashkil etdi. Umumiy ovqatlanish tashkilotlari savdo aylanmasi umumiy hajmida eng katta ulush Buxoro shahri hisobiga to'g'ri keldi va 59,3 foizni tashkil etdi, G'ijduvon tumani 10,7 foizni, Romitan tumani 5,8 foiz tashkil etgan bo'lsa, Vobkent tumanida 4,7 foizi va Kogon tumanida 1,1 foizi eng past ulush ko'rsatkichni qayd etdi.

Chakana tovar aylanmasi hududlar kesimida
(umumiy ovqatlanishni qo‘shgan holda)

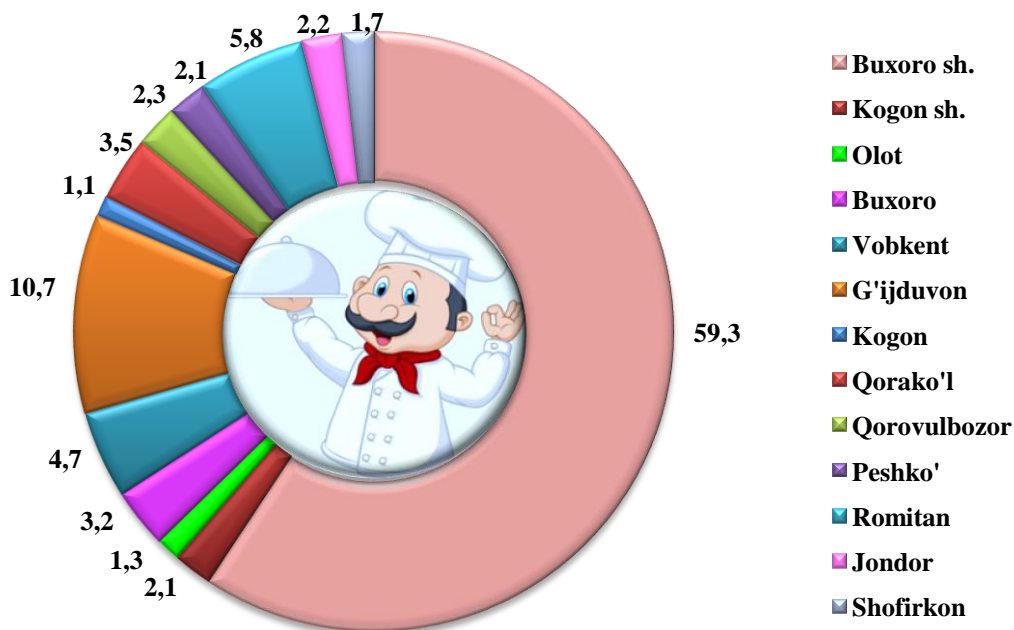
	<i>Jami</i>		<i>Aholi jon boshiga</i>	
	<i>mlrd. so‘m</i>	<i>2021 yil yanvar-martga nisbatan, foizda</i>	<i>ming so‘m</i>	<i>2021 yil yanvar-martga nisbatan, foizda</i>
Viloyat bo‘yicha	3 521,8	113,3	1 778,7	111,6
Buxoro sh.	1 231,1	127,0	4 328,6	125,7
Kogon sh.	103,7	101,9	1 661,9	100,6
<i>tumanlar</i>				
Buxoro	95,1	100,8	936,7	99,5
Vobkent	203,5	102,5	1 179,9	100,6
Jondor	189,0	105,5	1 314,5	103,8
Kogon	693,5	120,8	2 220,6	118,9
Olot	86,6	100,4	1 065,5	98,3
Peshko‘	242,4	101,9	1 446,1	100,5
Romitan	67,6	101,1	3 536,7	98,4
Shofirkon	108,0	101,7	851,3	99,9
Qorako‘l	186,4	102,8	1 271,6	101,0
Qorovulbozor	185,5	101,3	1 033,1	99,7
G‘ijduvon	129,4	102,2	710,8	100,6

Chakana savdo tovar aylanmasi (ovqatlanish tashkilotlarini qo‘shgan holda) aholi jon boshiga 11,6 foizga ko‘payib, 1 778,7 ming so‘mni tashkil etdi (2021 yil yanvar-mart oylarida 1 434,8 ming so‘mni tashkil qilgan edi). O‘rtacha jon boshiga tovar aylanmasining eng yuqori ko‘rsatkichlarni Qorovulbozor tumani (3 536,7 ming so‘m), Buxoro shahri (4 328,6 ming so‘m) va G‘ijduvon tumanida (2 220,6 ming so‘m), eng past ko‘rsatkichlarni esa Shofirkon tumanida (710,8 ming so‘m), Olot tumanida (936,7 ming so‘m) va Peshko‘ tumanida (851,3 ming so‘m) qayd etdi.

Umumiy ovqatlanish tovar aylanmasi, (mln.so‘mda)

Hududlarning umumiy ovqatlanishdagi ulushi, foizda

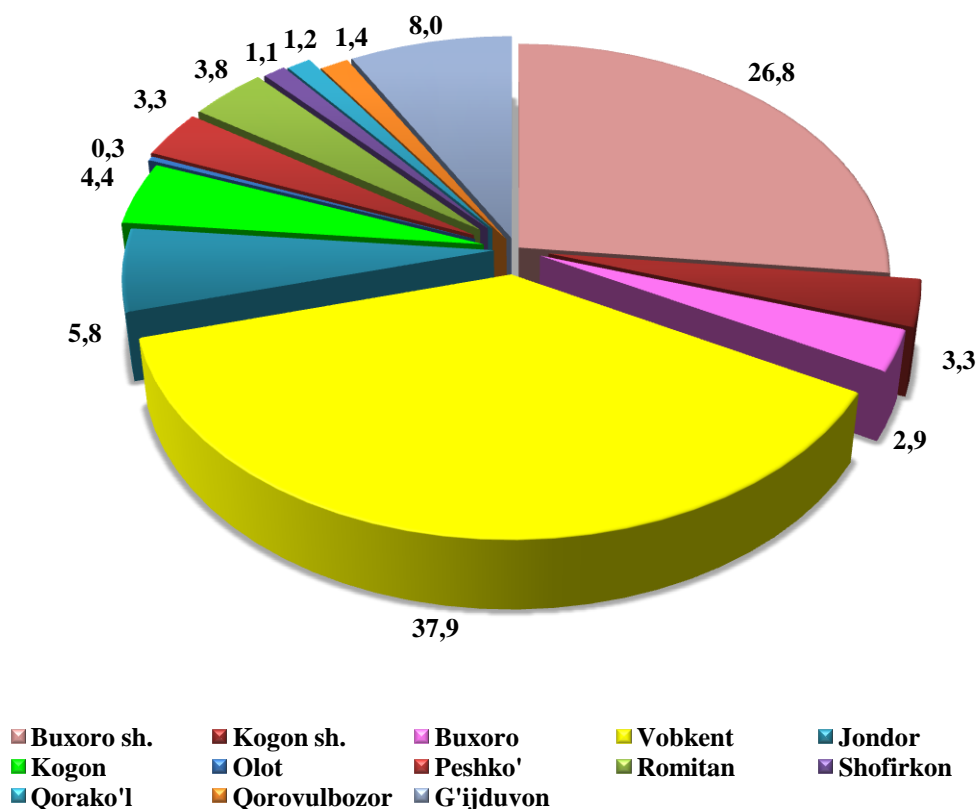
Ovqatlanish tashkilotlari tovar aylanmasi aholi jon boshiga 57,7 ming so‘mni tashkil etdi. O‘rtacha jon boshiga tovar aylanmasining eng yuqori ko‘rsatkichlari Buxoro shahri (237,9 ming so‘m) va Qorovulbozor tumani (137,7 ming so‘m) kuzatildi.

2022 yil yanvar–mart oylarida ulgurji savdo tovar aylanmasi 1383,7 mlrd. so‘mni yoki 2021 yilning shu davriga nisbatan 150,0 foizni tashkil qildi.

Umumiy ulgurji savdo tovar aylanmasida yirik korxonalarining ulgurji savdo tovar aylanmasi 2,5 martaga ko‘payishi kuzatilib, hajmi 621,5 mlrd. so‘mni tashkil etganini ko‘rish mumkin.

Xususan, ulgurji savdo tovar aylanmasi hajimda katta ulushga ega bo‘lgan Buxoro shahri (26,8 foiz), Vobkent tumani (37,9 foiz), G‘ijduvon tumanida (8,0 foiz) tashkil etgan bo‘lsa, Qorako‘l tumani (1,2 foiz), Shofirkon tumanida (1,1 foiz) va Olot tumani (0,3 foiz) ulush bilan eng past ko‘rsatkichni qayd etdi.

Buxoro viloyati hududlarining ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi, foizda

Kichik korxonalar va mikrofirmalarning ulgurji savdo tovar aylanmasi 13,6 foizga oshib, 761,8 mlrd. so‘mga etdi va umumiy ulgurji savdo tovar aylanmasidagi ulushi esa 55,1 foizni tashkil qildi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasi hududlar kesimida

	<i>mlrd. so‘m</i>	<i>Jamiga nisbatan, foizda</i>	<i>2021 yil yanvar-martga nisbatan, foizda</i>
Viloyat bo‘yicha	1 383,3	100,0	150,0
Buxoro sh.	370,2	26,8	72,5
Kogon sh. tumanlar	45,3	3,3	186,7
Olot	3,8	0,3	45,9
Buxoro	39,7	2,9	90,3
Vobkent	524,3	37,9	33,4 m.
G‘ijduvon	110,3	8,0	2,4 m.
Kogon	60,7	4,4	84,6
Qorako‘l	16,9	1,2	76,2
Qorovulbozor	19,0	1,4	85,4
Peshko‘	46,0	3,3	103,6
Romitan	52,8	3,8	121,3
Jondor	79,6	5,8	131,8
Shofirkon	14,8	1,1	170,1